תוספתא · דפוס וילנא · סדר טהרות

תוספתא פרה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

תוספתא פרה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/תוספתא-פרה/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
פרק ב 5
פרק ג 6
פרק ד 7
פרק ה 9
פרק ו 10
פרק ז 12
פרק ח 13
פרק ט 14
פרק י 15
פרק יא 16
פרק יב 17

פרק א

א פר בן עשרים וארבעה חודש ויום אחד הרי זה פר שלם ור' אליעזר אומר נותנים לו שלשים יום אחר עשרים וארבעה חודש שכל מקום שנאמר פר בן בקר בן שתי שנים פר סתם בן שלש שנים ועד בן חמש שנים ר' יוסי הגלילי אומר פרים בני שתים שנאמר (במדבר ח) ופר שני בן בקר תקח לחטאת. אמרו לו אינו אומר שני אלא שני לראשון מה הראשון לא נאכל אף שני לא נאכל. אמר ר' שמעון חטאת למה הוא דומה לפרקליט שנכנס לרצות רצה פרקליט ונכנס הדורון.

ב רבי אומר מה ת"ל ופר שני בן בקר תקח לחטאת אם ללמד שהם שנים הרי כבר נאמר ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה יכול תקדים חטאת לעולה בכל מעשה ת"ל ופר שני בן בקר תקח לחטאת אי פר שני בן בקר תקח לחטאת יכול תקדים עולה לחטאת בכל מעשה ת"ל (במדבר ח׳:י״ב) ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה לה' הא כיצד דם חטאת קודם את דם העולה מפני שהוא מרצה אברי עולה קודמין את אימורי חטאת מפני שהן כליל לאישים. ר"ש אומר מה ת"ל ופר שני בן בקר תקח לחטאת אם ללמד שהן שנים הרי כבר נאמר ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה לה' א"כ למה נאמר ופר שני בן בקר תקח לחטאת יכול נאכלה חטאת הלוים ת"ל שני שני לעולה מה עולה לא נאכלת אף חטאת לא נאכלת כיוצא בו אמר רבי יוסי (עזרא ח׳:ל״ה) הבאים משבי הגולה הקריבו עולות לאלהי ישראל פרים שנים עשר על כל ישראל אילים תשעים ותשעה כבשים שבעים ושבעה וצפירי חטאת שנים עשר הכל עולה לה' אפשר שחטאת עולה אלא מה עולה לא נאכלת אף חטאת לא נאכלת וכן היה ר' יהודה אומר על עבודת כוכבים הביאום.

ג ר"ש אומר כל מקום שנאמר בתורה עגל סתם בן שנה ועגל וכבש בני שנה בן בקר בן שתי שנים שנאמר (ויקרא ט) קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה תמימים תמימים לשנים ותמימים מכל מום ר' יוסי אומר שלש כפרות מן פרים ושלש מן אילים ושלש מן שעירים ושלש מן פרים ופר הבא על כל המצות ופר יום הכפורים ועגלה ערופה שלש מן אילים אשם ודאי ואשם תלוי וכבשה של יחיד שלש מן שעירים שעירי הרגלים שעיר של יום הכפורים ושעיר של נשיא.

ד כבשים בני שנה האמור בתורה שלש מאות ששים וחמשה כנגד ימות החמה דברי רבי וחכמים אומרים מאחד בניסן לאחד בניסן מתשעה באב לתשעה באב אם נתעברה שנה נתעברה לו.

ה שנה האמורה בבתי ערי חומה ושתים שבשדה אחוזה ושש שבעבד עברי ושאר כל השנים של בן ושל בת כולן מיום ליום ועולת חובה ליחיד כשרות מיום שלשים והלאה ואף ביום שלשים ואם הקריבן ביום השמיני כשרות רבי אליעזר אומר הפסח אינו כשר מיום שלשים והלאה זה הכלל שאמר רבי אליעזר כל שנאמר בו בן שנה כשר מיום שנכנס והלאה ואם הקריבן מיום השמיני כשר. בכור שנולד בו מום שוחטו ואוכלו ואפילו בן יומו.

פרק ב

א רבי אליעזר אומר אינה נקחת מן העובדי כוכבים אמרו לו מעשה ולקחוה מבין העובדי כוכבים בצידן ודומא שמו רבי יהודה אומר משמרין אותה שלא לעבוד בה כל עבודה. אמרו לו אם כן אין לדבר סוף הרי היא בחזקתה כשרה רבי מאיר אומר פרה שגלגלי עיניה שחורין אם אין פרה אחרת כיוצא בה פסולה. ניטלו קרני' וטלפיים והזכר עמהן פסולה יוצא דופן פסולה ור' שמעון מכשיר אתנן ומחיר פסולה ורבי אליעזר מכשיר שנאמר (דברים כב) לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב בית ה' אלהיך אין זו באה לבית.

ב כל עבודות שחייבין עליהן במוקדשין פסולה בפרה. נכנסה לרבקה ודשה עם אמה ועול פוסל לעבודה שלא לעבודה נפדית על כל פסול מתה תפדה שחטה תפדה מצא אחרת נאה הימנה תפדה שחטה על גבי מערכתה אינה נפדית עולמית אם מתרומת הלשכה היתה באה דמיה נופלין לתרומת הלשכה.

ג חומר בפרה שאין במוקדשין ובמוקדשים שאין בעגלה שהעגלה שנים פוסלת בה ועבודה פוסלת בה מה שאין כן במוקדשין.

ד חומר במוקדשין שהמוקדשין אינן נפדין אלא על מום קבוע ואין יוצאין לגוז ולעבוד והגוזז והעובד בהן הרי הוא לוקה את הארבעים מה שאין כן בעגלה. חומר בפרה שאין בעגלה ובעגלה שאין בפרה שהפרה אינה כשרה אלא אדומה ומומין פוסלים בה ושעשה עמה מלאכה פסולה מה שאין כן בעגלה חומר בעגלה שהעגלה שנים פוסלת [בה] מה שאין כן בפרה.

ה היו בה שתי שערות שחורות או לבנות בתוך גומא אחת פסולה בתוך שתי גומות כשרה רבי יהודה אומר אפילו השחי' רבי יוסי בן המשולם אומר המספר את העליון ואינו חושש משום גוזז.

פרק ג

א מה בין כהן השורף את הפרה לכהן של יוה"כ כהן של יום הכפורים הפרשתו בקדושה ואחיו הכהנים נוגעין בו. כהן השורף את הפרה הפרשתו בטהרה ואין אחיו הכהנים נוגעין בו חוץ מן המסייעין אותו מפני שהוא מזה.

ב חצרות היו בנויות בירושלים ע"ג הסלע ותחתיהן חלל מפני קבר התהום ומביאין נשים מעוברות ויולדות שם ומגדלות שם בניהם עד שיהיו בני שמונה <עשרה> שנה ומביאין שורים ועל גביהן דלתות ותינוקות יושבין על גביהן ר' יהודה אומר שוורים שכריסן רחבה כדי שלא יצאו רגלי התינוקות ומטמאים בקבר התהום והכל שוין שהתינוקות צריכין טבילה אמר לפניו ר' יעקב כוסות היו תלויין בקרני שורים כיון ששורים שחו לשתות מתמלאין אמר להם אל תתנו מקום לרדוף אחריכם.

ג באו לשער היוצא מעזרת נשים לחיל וקלולי' של אבן היו קבועין בכותל מעלות של עזרת נשים וכסוייהן של אבן נראין בחיל ובתוכן אפר מכל פרה ופרה שהיו שורפים שנאמר (במדבר יט) והיתה לעדת בני ישראל למשמרת למי נדה חטאת הוא מכה את הזכר ונרתע לאחוריו ואפרו נשפך נוטל ומקדש ומזה שמשפך. מעשים אלו עשו כשעלו מן הגולה דברי ר' יהודה. ר"ש אומר אפרן ירדה עמהן לבבל ועלה אמרו לו והלא נטמא בארץ העמים אמרו להם לא גזרו טומאה בארץ העמים אלא לאחר שעלו מן הגולה.

ד רבי ישמעאל אומר הורה בן פאבה אחת בטבול יום ואחת במעריבי שמש זו שנעשית בטבול יום היום היו דנין עמו על זה אמר לו מעשר נאכל בטבול יום ותרומה נאכלת במעריבי של שמש מעשר שנאכל בטבול יום היו דנין לאכול שכן הוסיפו לו קדושה. קדשי קדשים נאכל ליום אחד וקדשים קלים לשני ימים הוסיפו להם קדושה אמר לו אם מקיימין אנו אותה מוציאין אנו שם רע על הראשונות שהיו אומרים טמאות היו גזרו עליה ושפכה וחזר ועשה אחרת בטבול יום.

ה כבש היו עושין מהר הבית להר המשחה כיפין ע"ג כיפין וכיפה כנגד האוטם מפני קבר התהום ר"א אומר לא היה שם כבש אלא עמודים של שיש היו וכלונסאות של ארז על גביהן והפרה לא היתה צריכה לצאת בכבש ומטמאין היו את הכהן השורף את הפרה מפני הצדוקין שלא יהו אומרים במעורבי השמש נעשית ומעשה אחד שהעריב שמשו ובא לשרוף את הפרה וידע בו רבן יוחנן בן זכאי ובא וסמך שתי ידיו עליו ואמר לו אישי כהן גדול מה נאה אתה להיות כהן גדול טבול יום אחד ירד וטבל ועלה אחרי שעלה צרם לו באזנו אמר לו בן זכאי לכשאפנה לך אמר לו כשתפנה. לא שהה שלשה ימים עד

שנתנוהו בקבר בא אביו לפני ריב"ז אמר לו לא נפנה ממקום גיתה ומערכתה ובעשרה חלילין מפני קבר התהום.

ו כפתוה בחבל של מגג ונתנוה על גבי המערכה ויש אומרים במוכני היתה עולה. ר"א בן יעקב אומר כבש עושין לה שהיתה בה וראשה בדרום ופניה במערב. כיצד היה עושה שוחט בימינו ומקבלו בשמאלו ומזה באצבעו הימנית ואם שינה פסול ר' יהודה אומר בימינו היה שוחט ונותן את הסכין או לזה שעומד בצדו ומקבל בימינו ונותן בשמאלו ומזה באצבעו הימנית ואם שינה פסול נתן בידו כשהוא מזה בין חוץ לגיתה ובין חוץ למערכה ר"א בן יעקב אומר חוץ לגיתה פסול חוץ למערכתה לא יחזיר ואם החזיר כשר. ואם הוציא הדם שבידו והחזירו כשר.

ז פקע מעורה ומשערה ומבשרה חוץ לגיתה יחזיר ואם לא החזיר פסול. חוץ ממערכתה הרי זה מרבה עליו ושורפו במקומו ר"א אומר כזית מעכבת פחות מכזית אין מעכבת. פקע מקרנה ומטלפה ומפרשה א"צ להחזיר שאין זבח שאין מעכב בחיה אין מעכב בשריפתה ר"א בר צדוק הוסיף אשליך אשליך אשליך והם אמרו לו הן ג"פ על כל דבר ודבר. בין שקרעה ביד בין שקרעה בסכין ובין שנקרעה מאליה ובין שהשליך שלשתן זה אחר זה <זה אחר זה> כשרה.

ח נתנן עד שלא הוצת האור ברובה או משנעשית אפר פסולה. נטל עצם או שחור וקדש בו הרי זה לא עשה כלום אם יש עליו אבק כל שהוא אם מגופה כותשו ומקדש בו וכשר. וחולקין אותו לשלשה חלקים אחד ניתן בחיל ואחד ניתן בהר המשחה ואחד מתחלק לכל המשמרות זה שמתחלק לכל המשמרות היו ישראל מזין הימנו. זה שניתן בהר המשחה היו כהנים מקדשין בו. זה שניתן בחיל היו משמרין שנאמר (במדבר יט) והיתה לעדת בני ישראל למשמרת.

פרק ד

א פרה אינה נפסלת בלינה ואפילו שחטה ושרפה למחר הרי זו כשרה. הזה בלילה הזאתו פסולה. ואפילו כולן ביום ואחת בלילה הזאתו פסולה. הזה בכלי הזאתו פסולה ואפילו כולן ביד ואחת בכלי הזאתו פסולה. הזה בשמאל הזאתו פסולה ואפילו כולו בימין ואחת בשמאל הזאתו פסולה. הזו שבעה כהנים כאחת הזאתן פסולה. זה אחר זה הזאתן כשרה. הזאות שבפרה שהזו שלא לשמן או שאינה מכוונת או שחסר אחת מהן או שטבל אחת והזה שתים שתים והזה אחת הרי אלו פסולות.

ב שמנה מתוך שבעה אם הכהן שעשה מלאכה פסולה ואם כהן אחר כשרה שרפה אינה מחוסר כפרה ר' יוסי הבבלי אומר מחוסר כפרה פסולה. שרפה שלא רחוץ ידים ורגלים פסולה ור"א בר"ש מכשיר שנאמר (שמות ל) בבואם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימותו. הא אין קדוש ידים ורגלים אלא לפנים.

ג ר' יוסי הגלילי אומר עולות שהקריבו אבותינו על הר סיני לא היה בהם הפשט ונתוח אלא ממתן תורה ואילך. שריפת פרה והזאותיה בכה"ג כל מעשיה בכהן הדיוט שנאמר (במדבר יט) ונתתם אותה אל אלעזר הכהן אלעזר שהוא סגן ושאר כל הפרות בכהן הדיוט דר"מ ר' יוסי ברבי ור' שמעון ור' אליעזר בן יעקב אומרים אותה באלעזר שהוא סגן ושאר כל הפרות אפי' בכהן גדול.

ד מצותה בארבעה בגדי לבן של כהן הדיוט. עשאה בבגדי זהב ובבגדי חול פסולה. שאלו תלמידיו את רבי יוחנן בן זכאי פרה במה נעשית אמר להם בבגדי זהב אמרו לו למדתנו בבגדי לבן אמר להם יפה אמרתם אם מעשה שעשו ידי וראו עיני שכחתי ששמעו אזני על אחת כמה וכמה. ולא שלא היה יודע אלא שהיה מבקש לזרז את התלמידים. ויש אומרים הלל הזקן שאלו לא שלא היה יודע אלא שהיה מבקש לזרז את התלמידים. שהיה ר' יהושע אומר השונה ואינו עמל כאיש שזורע ואינו קוצר. הלומד תורה ומשכחה דומה לאשה שיולדת וקוברת ר"ע אומר זמר בה תדירא זמר.

ה אין שורפין שתי פרות בבת אחת. משנעשית אפר מביא אחרת ושורף על גבה ואינו חושש. שרפה בשני חצאין זו אחר זו א"ר אומר אני בזו שהיא כשרה. פרה שאירע בה פסול לפני פסולה מטמאה בגדים לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים ר' שמעון אומר בין לפני פסולה בין לאחר פסולה אין מטמאה בגדים מפני שהיא נדונית על שם סופה. אמר ר' שמעון מצאתי חנינא בן גמליאל ואמר לי פרה שאירע בה פסול מהו אמרתי לו לפני פסולה מטמא בגדים אחר פסולה אינו מטמא בגדים אמר לי והלא משמך אמרו לו לר' אלעזר בין לפני פסולה בין לאחר פסולה מטמא בגדים מפני שהיא נדונת על שם סופה אמרתי לו לא אמרתי בין אמרתי בין לא אמרתי נראין דברי.

ו לעולם מרבין לה עצים אמר ר' יהודה אף כשהיו מרבים לא היו מרבים אלא חבילי אזוב שאפרן מרובה ויפה. כל מעשה פרה ביום חוץ מאסיפת האפר והמלוי והקידוש. כל מעשיה בכהנים חוץ מאסיפת האפר והמלוי והקידוש. <לעולם אין ממלאין> ואין מקדשין ואין מזין ממנה עד שתעשה אפר. כל מעשיה מלאכה פוסלת בהן חוץ מאסיפת אפרה והזאת מימיה.

ז ששׁ מעלות בחטאת בכל מקום. מזין מי חטאת ואפר חטאת בכל מקום. עם הארץ שאמר טהור אני לחטאת מקבלין אותו. כלים הללו טהורין לחטאת מקבלין הימנו. טבל להזאות ולא הזה אוכל בתרומה לערב רבי אומר בידו מי חטאת ואפר חטאת עושין על גביו טהרות ועל גבי בגדיו ועל גבי סנדליו.

ח עם הארץ שהביא כלים לחטאתו חבר לוקח ממנו לחטאתו ולתרומתו הביא לתרומתו אין חבר לוקח ממנו לחטאתו ולתרומתו. של תרומה אין חבר לוקח ממנו לחטאתו ולתרומתו. חבר שאמר לעם הארץ הביא כלים לחטאתו חבר לוקח ממנו לחטאתו ולתרומתו. הביא לתרומתו אין חבר לוקח ממנו לחטאתו ולתרומתו. הביא לחטאתו ולתרומתו של חטאת חבר לוקח ממנו בין לו ובין לאחר ובלבד שלא יערים ואם הערים הרי אלו טמאין. ושל תרומה אין חבר לוקח ממנו לחטאתו ולתרומתו. עם הארץ שאמר כלים הללו הבאתי לחטאתי ונמלכתי עליהן לתרומתי הואיל ונתיחדו ברשות עם הארץ שעה אחת הרי אלו טמאין.

פרק ה

א המביא כלי חרס לחטאת טובל ולן על הכבשן לן עד שלא טבל רבי מטמא ר' יוסי בר' יהודה אומר לן ואח"כ טבל אם לא היה בחזקת המשתמר טמא. לתרומה פותח כבשן ונוטל. מצאו פתוח או שנפתח אחד מהן ר"ש אומר מן הסדר השני רבי יוסי אומר מן הסדר השלישי ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש בית שמאי אומרים מסדר השלישי וב"ה אומרים מן הסדר השני וזו משנה הראשונה. רבותינו אומרים פותח ונוטל ואינו נמנע והחבר בא אפילו לאחר ג' ימים ונוטל אגולה האפיס ונמצא אבק על גבי כלים הרי זה נוטל אחד כולן ברשות עם הארץ.

ב מקום ששם משקעין את הזאת בטיט הלבן וחבר עומד על שיקועו העומד שעומד עליו אינו טמא אלא אותו עמוד בלבד. החבר עומד למעלה ועם הארץ למטה שולה ונותן לו. נאמן עם הארץ לומר לא טמאתי מפני שהוא בחזקת המשתמר.

ג מילא דלי לשתות חשב עליו עד שלא הגיע למים יערה צריך לנגב. אם משהגיע למים חשב עליו מערה ואינו צריך לנגב. רבן שמעון בן גמליאל אומר א"צ לערות. שלשל [דלי] למלאות ונפסק החבל מידו אם עד שלא הגיע למים חשב עליו יערה וצריך לנגב רבן שמעון בן גמליאל אומר א"צ לערות.

ד שפופרת שחתכה לחטאת ר"א אומר יטמא וא"צ להטביל ר' יהושע אומר יטמא ויטביל. כנס לתוכה מי חטאת ואפר חטאת אם עד שלא יטבילנה טמא ור"ש מטהר וחכמים מטמאין.

ה הכל מערין לקדש חוץ מן החרש שוטה וקטן <ר' יהודה מכשיר בקטן> רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא אומר חרש שוטה וקטן שקדשו ואחרים רואין אותן קדושין כשר. טומטום קדושו פסול מפני שהוא ספק ערל והערל פסול לקדש אנדרוגינוס קדושו כשר ורבי יהודה פוסל מפני שהוא ספק אשה אשה פסולה לקדש.

ו של כלי עץ כלי עצם וכלי זכוכית אין מקדשין הנעמית כשרה לקדש בה. בין החוקק באמת המים בין בית הקבלה אע"פ שתלשוה המים וחברוהו אין ממלאין בה ואין מקדשין בה ואין מזין ממנה ואינה צריכה צמיד פתיל ואין פוסלת את המקוה. תלשה וחברה וחשב עליה אחר תלישתה ממלאין בה ומקדשין בה ומזין הימנה וצריכה צמיד פתיל ופוסלת את המקוה.

ז מעיין היורד למכתשת ומבקש לקדש בה מפסיק ומנגב וחוזר וממשיך אמת המים ומקדש. שוקעת שנממיות סובבות אותה אם היו מעורבות כשפופרת הנוד קדוש אחד לכולן ואם לאו צריכה קדוש לכל אחד ואחד. ר' יהודה אומר משום ר"א עשה לה עטרה של טיט כדי שילכו מים לשם בין שניטלת עמה ובין שאין ניטלת עמה כשרה. השוקת של טיט אם נטלת עמה כשרה ואם לאו פסולה.

ח שתי אבנים שהקיפן זו לזו ועשאן שוקת וכן שתי עריבות וכן השוקת שנחלקה א"ר יוסי בזו הלכה קפצתי לפני ר"ע ואמרתי לפניו שתיהן אינן מקודשות שהמים שבסדק אינן אוגדין ככלי <ואם נגע בספוג שהמים חוצה לו פסולה. ואם לא נפל [אלא] לתוך מקודשין נוטלן וסוחטן והמים כשרין>.

פרק ו

א ההולך לקדש [ה"ז] נוטל מפתח ופותח וקרדום וחופר וסולם ומוליך ממקום למקום כשר מפני שעשה עמו מלאכה. קרסם עלי זית אם בשביל שיכניס בשפופרת כשר אם בשביל שתחזיק אפר הרבה פסול זקפה בארץ או שנתנה לעומדין בצדו אם יש שם שומרים כשר אם אין שם שומרים פסול. נטל את האפר וראהו שהוא מרובה והחזירו כשר. נתן את האפר וראהו שהוא מרובה נטל הימנו והולך לקדש למקום. נשבה הרוח את האפר ונתנו על גבי המים מנגב ומקדש בו כשר. נתנה לקדש ר"מ ור"ש אומרים מנגב ומקדש וחכמים אומרים כל שנגע במים אין מקדשין.

ב זילף בידו וברגלו ובחרסין של שוקת כשר מפני שנתמלאו בכלי נתן את האפר ואח"כ נתן את המים פסול ור"ש מכשיר מודה ר"ש שאם נתן את האפר ואח"כ נתן את המים וראה שהוא מרובה והוסיף עליו מים אחרים צריך קדוש שאין מי חטאת עושין אלא מתן אפר.

ג היה עומד ומקדש והרתיח או שעף או שדחאו חבירו או שדחתו הרוח ובא אחר וקדש הרי זה פסול שנא' (במדבר יט) ולקחו לטמא עד שיהא מתכוין למלוי לקדוש ולהזאה. מלא לעצמו באחת ידו וקדש לעצמו באחת ידו ועשה מלאכה באחת ידו. מלא וקדש קידש ומלא לעצמו בשתי ידיו כאחת כולן פסולין מלא לאחר באחת [ידו] ועשה מלאכה באחת [ידו] קדש לאחד באחת ידו ועשה מלאכה באחת ידו מלא וקדש קדש ומלא לאחר בשתי ידיו כאחת אם לו כשר אם לאחר פסול. אימתי בזמן שיש שם שומרים אין שם שומרים קדוש לאחרים כקדוש לעצמו מילא לעצמו בשתי ידיו כאחת בקדוש אחד פסול. בשני קדושין כשר. קדש לעצמו בשתי ידיו כאחת בקדוש אחד כשר ובשני קדושין פסול. מלא וקדש קדש ומלא בשתי ידיו כאחת שניהן פסולין מלא לאחר בשתי ידיו כאחת בקדוש אחד כשר בשני קדושין פסול קדש לאחר בשתי ידיו כאחת בין בקדוש אחד בין בשני קדושים כשר. מלא וקדש קדש ומלא בשתי ידיו כאחת הקדוש כשר והמלוי פסול. זה הכלל כל מלאכה שיש בה מלוי בין לו ובין לאחר פסול ושאין בה מלוי <מלאכה> שלו פסול ושל אחר כשר.

ד כל דבר שבידו ועשה מלאכה בין שיש שם שומרין ובין שאין שם שומרין פסול. כל דבר שבידו ולא עשה מלאכה אם יש שומרין פסול מלא לו ולאחר בשתי ידיו כאחת כולן פסולין. קדש לו ולאחר בשתי ידיו כאחת שלו פסול ושל אחר כשר. מלא וקדש לאחר בשתי ידיו כאחת שלו פסול ושל אחר כשר. קדש לו ומלא לו לאחר בשתי ידיו כאחת שניהן פסולין. מלא לעצמו בשתי ידיו זה אחר זה הראשון פסול והשני כשר. קדש לעצמו בשתי ידיו זה אחר זה הראשון כשר והשני פסול. מלא וקדש לעצמו בשתי ידיו זה אחר זה שניהן פסולין קידש ומילא לעצמו בשתי ידיו זה אחר זה שניהם כשרים. מילא לאחר בשתי ידיו זה אחר זה קידש לאחר בשתי ידיו זה אחר זה מילא וקידש קידש ומילא לאחר בשתי ידיו זה אחר זה כולן כשרים. מילא לו ולאחר בשתי ידיו [זה אחר זה] שלו פסול ושל חבירו כשר קידש לו ולאחר בשתי ידיו זה אח"ז שלו כשר ושל חברו פסול. מילא לו ולאחר בשתי ידיו זה אחר זה שניהן פסולין. קידש לו ומילא לאחר בשתי ידיו זה אחר זה שניהן כשרין.

ה מלא לי ומלא לך קדש לי וקדש לך כולן כשרים. מלאם לי וקדשם לי אמלאם לך ואקדשם [לך] כולן פסולין. מלא לי ואמלא לך קדש לי ואקדש לך הראשון והאחרון פסול והאמצעי כשר מלא לי ואמלא לך קדש לי ואקדש לך הראשון והאחרון כשר והאמצעי פסול. ואם יש שומרין כולן כשרים.

פרק ז

א יחיד שמלא חמש חביות לקדש קדוש אחד היה מוציא כל אחת ואחת ושופך אע"פ שהגיף אחריו כשר מפני שהוא עוסק עם הקדוש ואם משהוציא את האחרונה והגיף את הדלת אחריו פסול מפני שעשה עמו מלאכה ואם יש שם שומרים לא פסל אלא מה שבידו בלבד. לקדשם חמשה קדושין היה מוציא כל אחד ושופך אם יש שם שומרים זו שהגיף את הדלת עמה כשרה זו שלא הגיף הדלת עמה פסולה.

ב היתה חביתו מונחת לפניו ואמר לו חבירו תן לי ונתן לו שניהן פסולין ואם אמר לו טול לך. שלו פסול ושל חברו כשר. היו לפניו שתי חביות ואמר לו לחברו תן לי ונתן לו שלו פסול ושל אחר כשר. ואם אמר לו טול לך שניהן כשרין.

ג הממלא לו ולחטאת ממלא את שלו תחלה וקושרו באיסל ואח"כ ממלא את של חטאת. היה מבקש לשתות ואי אפשר לו אא"כ היו שניהן באיסל בין שמלא את שלו תחלה ואח"כ מלא את של חטאת בין שמילא את של חטאת תחלה ואח"כ מילא את שלו נותן שלו לאחריו ושל חטאת לפניו ואם נתן של חטאת לאחריו פסול.

ד המוליך את החבל לבעלים כדרכו כשר ושלא כדרכו פסול הלכה זו עלו עליה בני אסייא שלשה רגלים ליבנה ברגל השלישי הכשירו להן הוראת שעה אחת. אמר ר' יוסי לא לזה הורו אלא למעלה את החבל וחזר וכי באחרונה הורו לו שהוא כשר לשעבר ופסול לעתיד לבא.

ה מי שהיה הוא ומימיו באהל המת ומימיו מוקפין צמיד פתיל כשהוא טהור כך מימיו טהורין הוא מבפנים ומימיו מבחוץ כשם שהוא טמא כך מימיו טמאין. הוא מבחוץ ומימיו מבפנים כשם שהוא טהור כך מימיו טהורין. א"ר שמעון ולזה אמר לו שמור עצמך שיהו מימיך טהורין.

ו מי שהיו מימיו על כתפיו ומיאנה בפניו וחלצה בפניו והרצה סלע לאחר והראה דרך לאחר אם עמד פסול אם לא עמד כשר. א"ר יהודה זה הכלל דבר שהוא משום מלאכה בין שעמד ובין שלא עמד פסול. דבר שאינו משום מלאכה עמד פסול לא עמד כשר.

ז ר' אליעזר אומר המוסר את מימיו לטמא ועשו בעלים מלאכה פסולין ר' יהודה אומר משמו עשה טמא מלאכה כשרין מפני שהן ברשות הבעלים עשו הבעלים מלאכה פסולין מפני שהן ברשות הטמא.

ח רבי יוסי אומר הפורץ על מנת לגדור והתנה עמו אע"פ שגדר כשר וכן היה ר' יוסי אומר האוכל על מנת לקצץ והתנה עמו אע"פ שקצץ כשר.

ט השורף את הפרה ופרים והמשלח את השעיר מטמאין בגדים. פרה ופרים ושעיר המשתלח עצמן אין מטמאין בגדים אבל מטמאין אוכלין ומשקין דברי ר"מ וחכמים אומרים פרה ופרים הנשרפים מטמאין אוכלין ומשקין שעיר המשתלח אין מטמאין אוכלין ומשקין. ר"ש אומר פרה מטמאה אוכלין ומשקין שהיתה לה שעת הכושר. פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים אין מטמאין אוכלין ומשקין שלא היתה להם שעת הכושר ר' יהודה אומר פרה כיון ששחטה מטמאה במשא כאפרה.

פרק ח

א יש כאן שהוא אומר מטמאך ואתה טמאתני כיצד שמלאה משקין טהורין לגסטרא טמא. טמא כפויה על פיה צפו משקין מן התחתונה נטמא באויר העליונה וחזרו וטמאו את התחתונה הרי זה אומר מטמאיך לא טמאוני ואתה טמאתני.

ב זב שישב על גבי אבן מסמא אוכלין ומשקין שתחתיו טהורין. משכב ומושב שתחתיו טמאים ה"ז אומר מטמאיך לא טמאוני ואתה טמאתני.

ג ר' יהודה אומר יש כאן שהוא אומר מטמאי מטמאיך לא טמאוני ואתה טמאתני קערה שהיא מלאה משקין טהורין ואחוריה טמאין ונתונה ע"ג טבלא וככר התרומה כרוך ע"ג הטבלא וצפו משקין מתוכה ונגעו מאחוריה נטמאו וטמאו הטבלא וחזרה הטבלא וטמאה את הככר הרי זה אומר מטמאי לא טמאוני ואתה טמאתני. יש כאן שהוא אומר טמאני וטמאתיו. טבול יום שהיה בידו קמח של תרומה ומשקין של חולין טהורין ובללן זה טמא הרי זה אומר טמאני וטמאתיו.

ד קדרה שהיא מלאה משקין טהורין ותורמוסין טמאין פחותין מכביצה נתונין בתוכה. נפחתו ונעשו כביצה טמאין. ה"ז אומר טמאני וטמאתיו. טהור שנפל על ראשו ועל רובו ג' לוגין מים שאובין אפילו הוא טהור והן טהורין טמאוהו ונטמאו. הרי זה אומר טמאני וטמאתיו.

ה ויש כאן שהוא אומר טמאני וטהרתיו. כיצד מטלית שטלאה על הקופה מטמאה אחד ופוסלת אחד. הפרישה מן הקופה הקופה מטמאה אחד ופוסלת אחת ומטלית טהורה. הרי זה אומר טמאני וטהרתיו.

ו ויש כאן שהוא אמר טהרני וטמאתיו. כיצד מקוה שיש בה מ' סאה מכוונת ירד וטבל בתוכה הוא טהור ומקוה טמא. ה"ז אומר טהרני וטמאתיו.

ז ויש כאן שהוא אומר טהרני וטהרתיו. כיצד תיבה שהיא טמאה טמא מת והביא מסמר שהיה טמא וקבעו בה טהורה התיבה וטהורה המסמר הרי זה אומר טהרני וטהרתיו. שלשה מקואות בזה עשרים ובזה עשרים ובזה עשרים סאה מים שאובין ושאובין מן הצד ירדו שלשה וטבלו בהן ונתערבו. המקואות טהורין והטובלין טהורין הרי זה אומר טהרני וטהרתיו.

פרק ט

א כל הנהרות פסולין לקדש בהם מי חטאת. ומודה ר' יהודה במעיין היוצא משני מקומות וחוזר ומתערב במקום אחד כשר וכן היה ר' יהודה אומר ממלא אדם חבית ממעיין זה וחבית ממעיין זה ונותנן בשוקת אחת ומקדש. וכן היה ר' יהודה אומר ממלא אדם צלוחית מחבית זו וצלוחית מחית זו ונותן בשוקת אחת ומקדש. וכן היה ר' יהודה אומר יורדת הצלמין אסורה מפני שכזבה בשעת פולמוס אמרו לו כל ימי בראשית כזבו בשעת פולמוס. שילוח היתה מהלכת בו. אבל מעיין שהיה יוצא בשנה זו מצד זו ושנה זו מצד זו או שהיה רבה מימות הגשמים ומתמעט בימות החמה כשר.

ב הכל שוין בבאר שירד לתוכה שטף של מימי גשמים שהוא צריך להמתין לכמות שהיו. מעיין שיצא בתחלה צריך לברר דברי ר' יהודה וחכ"א א"צ. היתה מונחת חבית לפניו וירד לתוכה שטף של מימי גשמים פסולה. <ירד לתוכה טל פסול> ירד לתוכה טל בלילה רא"א יניחנה בחמה והטל עולה וחכ"א אין הטל עולה אלא מן הפירות בלבד.

ג מי חטאת שנפלו לתוכן מי מעיין ומי מקוה ומי פירת אם רוב מי חטאת מטמאין במשא אם רוב מי פירות אין מטמאין במשא מחצה על מחצה מטמאין במשא. בין כך ובין כך פסול להזות מהן. אמר רבי אם כדבי ר' אליעזר הזאה כל שהוא כשרה חציה מן הכשר וחציה מן הפסול הזאה מטהרת בכל שהוא.

ד נפל לתוכן עכשוב השואבו מובאי דג וצפרדע ונתבקעו ונשתנו מראיהן פסולין לא נתבקעו ולא נשתנו מראיהן כשרין. רבי יהודה אומר אע"פ שלא נתבקעו ולא נשתנו מראיהן פסולין מפי שהן מוריד. והכל מודים בחגב שהוא פסול מפני שהוא מוריד והכל

מודים בבקיעינה שאינה פוסלת. רבי יוסי ור"ש אומרים נראין דברי ר"ג בנחש וכדבריו אנו מורים אמר ר' יוסי והלא אין דברי ר"א אלא להקל שר' אליעזר אומר כשרה ורבי יהושע אומר כששותה מפני שהוא משקה פיו ואם גרגר כשר.

ה מי חטאת שנשתנו מראיהן מחמת עצמן כשרין מחמת עשן או שנפל לתוכן סטים קוץ ופואה פסולין זה הכלל כל הפוסל בשנוי מראה פוסל במעיין בצלוחית. אפר חטאת שנשתנו מראיהן מחמת עצמן ומחמת עשן כשר נשתנו מחמת אבק או שנפל לתוכן סיד וגפסית פסול. מי חטאת שהגלידו וחזרו ונמוחו כשרים. המחן באור פסולין ובחמה כשרין ר"א בר צדוק אומר דבר שמטבילין בו לשבת כשר ודבר שאין מטבילין בו לשבת לחטאת פסול. המים הנמשכים והנגררין פסולין.

ו לא יטול אדם מי חטאת ואפר חטאת והוא רוכב ע"ג חבירו או ע"ג בהמה מקום שאין רגליו נוגעות בארץ. אבל מעבירן הוא בגשר אחד הירדן ואחר כל הנהת חנניא. בן עקביא אומר לא אמרו אלא בירדן לבד.

פרק י

א מי חטאת ואפר חטאת המוקדשין בין טמאין ובין טהורין מטמאין את הטהור לתרומה במגע ובמשא ר' יוחנן בן נורי אמר מי חטאת שנטמאו הרי הן כאפר מקלה. אפר פסול שנתנו ע"ג המים בין שראויין לקדש ובין שאין ראויין לקדש מטמאין את ידי הטהור לתרומה במגע ובמשא ר' יוחנן בן נורי אומר אפר חטאת שנטמא הרי הוא כאפר מקלה.

ב כל הראוי ליטמא טמא מת אפילו טמא מדף וכל שאינו מדף בתרומה אינו מדף לחטאת ולא חדשו טומאה בחטאת. ר"א בן שמעיה איש כפר עותני שהיה בידו לגין מלא מי חטאת והגיף את הדלת שמפתח טמא טמא מת תלויה בה ובא ושאל את רבן יוחנן בן זכאי ואמר לו שמעיה צא והזה את מימיך. ור' יהושע אומר אפילו טהור יש לו מדף. ומעשה ברבי ישמעאל שהיה מהלך אחר ר' יהושע אמר לו הטהור לחטאת שהסיט את המפתח שהוא טהור לתרומה מהו טמא או טהור אמר לו למה אמר לו שמא היתה טומאה ישנה או שמא ישכח ויסיט את הדבר טמא השיאו לדבר אחר א"ל <ר'> ישמעאל אחי היאך אתה קורא כי טובים דודך אמר לו טובים דודיך מיין אמר לו אין הדבר כן שהרי חבירו מלמד עליו לריח שמניך טובים וחכ"א הטמא מדף והטהור אינו מדף. שאמר טמא טמא מת ולא מדף רבי אומר טהור לחטאת שהסיט את רוקו ואת מימי רגליו של טהור לתרומה טמא הסיט את דמו הרי זה טהור הסיט את השרץ ואת הנבלה ואת שכבת זרע ר' אליעזר מטהר ור' יהושע מטמא.

ג קלל של חטאת שנתנו על גבי השרץ ר' אליעזר מטהר וחכמים מטמאין במד"א בזמן שאם ינטל השרץ והקלל עומד ואפילו מת ונבילה נוגעין בו מאחריו טמא נתנו על גבי משכב [ומושב] ועל גבי חרס הטמא טמא. נתנו ע"ג אוכלין ומשקים ועל גבי ס"ת ר' יוסי מטהר ור"מ מטמא העבירו על תנור ועל גבי נבלה ועל גבי השרץ ר' עקיבה מטמא. מודה ר' עקיבה שאם עברה ליה הזאה על גבי משכב ומושב ועל גבי כלי חרס הטמא שהיא טהורה חוץ מכזית מן המת ומן המאהילין שהן טמאין מלמעלה כלמטה.

ד קלל של חטאת וקלל של תרומה שנגעו זה בזה שניהן טהורין בשתי ידות שניהן טמאין ר' יהושע אומר של חטאת טמא. קלל ולגין של תרומה שנגעו זה בזה שניהן בשתי ידות שבהן טהורין ר' יהושע אומר של חטאת טמא במד"א בשל אבן אבל בשל חרס הכל מודים בשל חטאת שהוא טהור.

ה לגין חטאת ולגין של תרומה שנגעו זה בזה שניהן טהורין בשתי ידיו שניהן טמאין בשתי ניירות שבהן טמאין ר' יהושע אומר של חטאת טמא זה הכלל שרבי עקיבה אומר כל המטמא מי חטאת במגע מטמא במשא וכל שאינו מטמא במגע אינו מטמא במשא.

פרק יא

א אזוב המוכשר וכלים הטהורים לחטאת נצולין בצמיד פתיל כל ספק טהור לתרומה טהור לחטאת חוץ מן הידים מפני שהן ספק הגוף ספק הקפצין טהור לתרומה טמא לחטאת מפני שספק הפסול. הרפפות טהורות לקדש לתרומה ולחטאת ור"א אומר טמאות לחטאת וטהורות לקדש ולתרומה. אף אני כך אמרתי אבל חברי גזרו עלי שאהיה מודה בהם בטהרה.

ב של תרומה שנפלה לתוך מי חטאת נטלה ואכלה אע"פ שיש בה כביצה בין טמאה ובין טהורה. א"כ אין טהורה לחטאת שאני אומר נטמא המזה במים וחזר המזה וטמא את המים. נטמא האזוב וחזר האזוב וטמא את המים. אר"מ במד"א שתחבה בכוש או בקיסם אבל נטל בידו נטמא וטמא את מי חטאת ר' יוסי ור"ש אומרים אין הטהור לתרומה מטמא את מי חטאת ואת אפר חטאת ואת המזה מי חטאת.

ג כל הטעון ביאת מים בין מדברי תורה בין מדברי סופרים קודם לביאתו במים מטמא את מי חטאת ואת אפר חטאת ואת המזה מי חטאת במגע ובמשא ר' אליעזר אומר משום ר' טרפון נוטל טמא כלים הטהורים לחטאת באיסל. על כתיפו ואינו חושש.

ד אזוב של אשרה ושל עבודת כוכבים ושל עיר הנדחת פסול ושל טהורה לא יזה ואם הזה כשר. אין מזין ביונקות ולא בתמרות ונכנס למקדש פטור בתמרות ונכנס למקדש

חייב דברי ר"מ וחכ"א בתמרות ונכנס למקדש פטור ביונקות ונכנס למקדש חייב אלו הן היונקות גבעולין שלא תמרות שלא חצצו כל עיקר דברי ר"מ וחכ"א תמרות גבעולין שלא גמרו ויונקות חצצו כל עיקר. לא נחלקו על הלכה אלא על הלשון <שר' אליעזר אומר שורפין עליהן את התרומה ואין חייבין עליהן על טומאת מקדש>. הנלקט לחטאת כנלקט לאוכלין דברי ר"מ ר' יהודה <ור' יוסי> ור"ש אומרים כנלקט לעצים.

פרק יב

א אזוב אימתי כשר להזות משישיר את ניצו הזה בו עד שלא השיר את ניצו רבי פוסל ור' אלעזר בר"ש מכשיר מודה ר' יוסי באזוב שתחלתו שנים ושיריו אחד שהוא פסול.

ב גרדומי אזוב כשרין וגרדומי ציצית כשרין ירד וטבל ועלה אם יש עליו שטף של מימי גשמים והזה הזאתו פסולה ואם יש עליו משקה טופח הזאת כשרה ר' יהודה אומר [אם] יש עליו משקה מרגליו והזה הזאתו פסולה. אזוב שהטביל עצו עם גבעוליו אע"פ שמזה והמים שופעים מן העץ לגבעול כשר כדרכו ואינו חושש שמא מן העץ יצא. אזוב שהטביל מקצתו ר' יהודה מכשיר שר' יהודה אומר מטביל מקצתו וחוזר ומקיף עליו עד שיטבול את כולו. הטביל את כולו לא יזה ממנו הזאה שניה אלא עד שינגב.

ג צלוחית שפיה צר מזין הימנה הזאה שניה אבל לא הזאה ראשונה מפני שהמים נסחטין דברי ר' יהודה. שלשה דברים אמר רשב"ג משום ר"ש בן כהנא מימיהן של כהנים לא נמנעו מלהזות באזוב הנטבל ובצלוחית שפיה צר ופוצעין אגוזים של תרומה בידים מסואבות ולא חשו להן משום טומאה.

ד האומר לחבירו הזה עלי ואזה עליך ר' עקיבה מטמא וחכמים מטהרין. המשמר מי חטאת אפילו עד עשרה ימים הרי הן בחזקתן ואין צריך טבילה.

ה הכל כשרין להזות חוץ מחרש שוטה וקטן ור' יהודה מכשיר בקטן ר' ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר חרש שוטה וקטן שהזו ואחרים רואין אותן הזאתן כשרה.

ו נתכוון להזות לפניו והזה לאחריו הזאתו כשרה. מזין על האדם ועל חבריו בין ערבין ישן ועל הכלים בין מתוכן ובין מאחריהם חוץ ממוסף יורה של שולקי זיתים שהוא מטמא את ההזאה באויר כנגד המוסף שמזין עליו מאחוריו. טבל את האזוב לשם דבר שהוא ראוי להזאה מים הנוטפין טמאין וכשרות להזות ואם יש באזוב ישנה. לשם דבר שהוא ראוי להזאה והזה על דבר שאין ראוי להזאה על העובד כוכבים ועל הבהמה ועל עריבה של אבן המים הנוטפין טהורים ופסולים להזות ואם יש באזוב לא ישנה. לשם דבר שאינו ראוי להזאה הואיל ותחלת טבילתו פסולה כך הזאתו פסולה. וכך היה ר"ג

אומר אומרין לו למזה פרוש מאחריך שמא תטמא אמרו לו והלא מחליקין היו בפני חלון של רבים דורסין ולא נמנעין מפני שאמרו מי חטאת שעשו מצותן אין מטמאין. וכמה יהא במים ויהא בהן כדי הזאה כדי שיטביל ראשי גבעולין כזה חוץ מזה שהאזוב בולע ר' יהודה אומר רואין כאילו הן על האזוב של נחשת שאינו בולע.

ז טהור לחטאת שנטמאו ידיו נטמא גופו מטמא את חבירו וחבירו את חבירו ואת אחורי לגין. לגין של חטאת שנטמא אוירו נטמא תוכו מטמא את חבירו וחבירו את חבירו ואת המזה שאין אומרין בחטאת זה ראשון וזה אחרון אלא אפילו מלא כולו תחלה שאין מונין למי חטאת. עיסות שנעשות על גב חטאת ונגע השרץ באחת מהן אפילו הן מאה כולן תחלה שאין מונין לחטאת.

ח כוש הארבלי חבור לטומאה ולהזאה של פשתן ושל פקיע הרי זה לא יזה ואם הזה מוזה. כל ידות הכלים הקדוחות חבור ר' יוחנן בן נורי אומר אף הרוק וצואה שעל הכסא חבור להזאה ואין חבור לטומאה ויש חבור לטומאה ואין חבור להזאה. הקומקומוס חבור לטומאה ולהזאה. כסוי המיחם המחובר בשלשלת ב"ש אומרים כולן חבור אחד הוא וב"ה אומרים הזה על המיחם הזה על הכסוי הזה על הכסוי לא הזה על המיחם. אמר רבי יוסי דברי ב"ש ב"ה אומרים כולו חבור אחד.

ט טבל את האזוב בלילה לא שהמים פסולין אלא שצריך להטביל שנים. הזה בלילה הזאתו פסולה והמים טמאין משום מי חטאת.